

ZPRAVODAJ

Moravského festivalu poezie

3/36

- ➡ Rozhovor s Davidem Růžičkou (str.2)
- ➡ Mirek Kovářík (str.4)
- ➡ Můj fádňí pátek (str.6)
- ➡ Slovo paní předsedkyně (str.10)
- ➡ Fotoalbum (str.11)

Valašské Meziříčí

23. - 25. listopadu 2000

Kulturní zařízení města Valašské Meziříčí

Rozhovor s Davidem Růžičkou, účastníkem autorského semináře

Davide, v první řadě, proč jsi tady (jsi z Prahy, to je kus cesty), a jak se naplňují Tvá očekávání?

No já jsem tady proto, že znám Martinu Lengrovou, která tady dřív recitovala, a mám dojem, že byla i členkou poroty. Ta kdysi dělala v Praze večer poezie a zeptala se mě, jestli bych se nechtěl jet podívat na Valmez... tak tak to nějak vzniklo. A co se týče očekávání...já jsem tady hlavně kvůli lidem, to je pro mě důležité.

Má takovýto seminář smysl? (já jsem byl z včerejšího zlomku autorského semináře rozpačitý, pozn. aut.)?

Jde o to, že nejlíp si pokecáš v hospodě. My jsme to potom všechno rozebírali do večera po hospodách, včetně Pavla Chalupy a Lenky Chytilové, a bylo to naprosto přirozené. Dopoledne se tomu našemu posezení musela dát nějaká forma, sami jsme si ji vymýšleli.

Zúčastnil jsi se už podobné akce, mohl bys, v případě že ano, srovnávat?

Ne, ne, to je poprvé.

Mám klasickou otázku: proč a jak dlouho píšeš poezii (asi každý to někdy alespoň zkusil, ale ty se snažíš i o prezentaci)?

Hm, to je fakt dobrá otázka....no já jsem původně dělal muziku, postupně jsem začal psát i texty a byl jsem tím úplně uhranutý. I přes ty konzervatoře jsem byl vlastně "analfabet", když to přeženu a najednou jsem měl strašnou radost z práce s jazykem. A postupně jsem přestal dělat muziku a začal jsem se zabývat čistě textem, protože vlastně nepotřebuju s tím, co vytvářím, vystupovat na pódiu.....a dělám to zhruba čtyři roky.

Jak cítíš svou tvorbu, jsi spokojený s tím, jak dokážeš své myšlenky "přenést" do poetických slov?

No spokojený nejsem a asi nikdy nebudu....no i když jsou některé básně, u kterých cítím, že třeba jo. Sem jsem poslal asi sto padesát věcí a u dvou vím, i když to možná zní sebevědomě, že zůstanou, ale jinak....proto jsem mimojiné tady, ať slyším názory druhých, co píší....i když to, co si z toho vezmu, je moje věc.

A pomohla ti tady v tomto porota, řekli ti něco, co tě může někam posunout?

Jak říkám, to je těžké, samozřejmě, že mi k tomu něco řekli, ale to, co z toho pochopím, je jen na mně, musím si na to přijít sám.

Co tě inspiruje?

Nevím....všechno...práce, vztahy, holky....je jedno téma, které mě zajímá stěžejně, i když to třeba v některých básních nemusí být vůbec vidět, a to je smrt, fascinace nevyrovnatelností se smrtí. Možná proto, že dělám v domově důchodců.

Už ti vyšla nějaká sbírka?

Ne, nevyšla....a ani jsem se o to zatím nesnažil.echce se mi vydávat texty, o kterých nebudu přesvědčený...proto jsem sem poslal všechno.

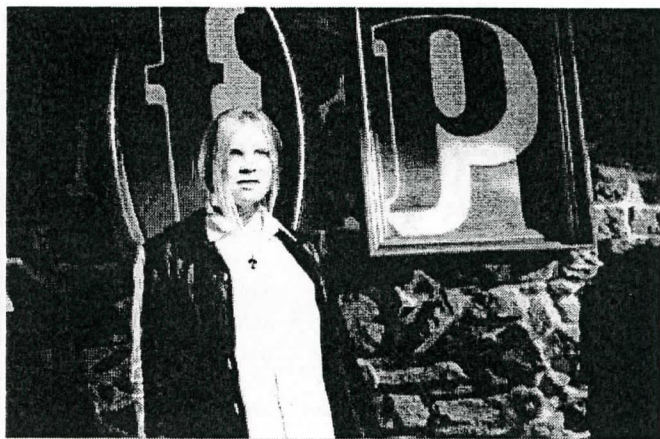

Básník má pověst "obyvatele vzdušného zámku", jak je to s tebou, stojíš nohama na zemi (srov. básník x sanitář v domově důchodců, pozn. aut.). Považuješ se za básníka?

Hmm...spíš ne, ale dělám to vážně, fakt mě to baví. A co se týče těch "zámků", myslím si, že stojím nohama na zemi....a pokud ne, tak si dělám srandu sám ze sebe a z takového toho éterického způsobu života obecně, ten mi moc nesedí. Rozhodně jsem nohama na zemi, ale někdy to je možná až na škodu, že to může bránit fantazii. A to se asi odráží v mých textech, že skoro odmítám metaforu, mě velice zajímá takový ten přirozený přístup, jasně "osekané" věci....stejně je ale pod tím něco schovaného.

Přečti si básničku "Sú veci" od Zuzany Benkové... to je přesně způsob práce, který miluju, to je jedna z nejlepších básní, kterou jsem vůbec četl....když si to přečteš, tak pochopíš, o čem tady povídám.....

ptal se Roman Vičík

František Kliment Kaktus - Pavel Dobromil Bodlák:

Himalája story (ze sbírky "To je o ničem")

Znáte Romana Janáka, toho starého mantáka? No, jestli ho neznáte, tak teď ho dokonale poznáte. Jednou si vyjel na hory, vyvětrat plicní prostory. Jeho plíce zduřelé, od kouření zemšelé, jsou jak staré sklepy, kde stará bába dřepí a močí na podlahu.

Tak ten Roman, velký kreator, opravil svůj starý traktor. Oblékl si svetr, do traktoru dřepl. Jeho traktor starý má však svoje sváry; nemá motor ani volant, jenom protipožární hydrant. To kdyby mu hořelo, jeho zadní kolo.

Čumulangma jeho cíl, v mlze se však hned ztratil. Milha byla hustá jak babky huba pustá....a tak Roman s kruhem v uchu vydal se na Everest po sluchu. Jeho sluch však nebyl dobrý, měl uši plné ledové. A co bylo ještě horší....nechal kyslíkovou bombu v chatrči. Místo toho měl na traktoru pluh, využíval kyslíkový dluh.

Jeho traktor výkonný jel na ranní, odpolední i noční směny. Dneska už však dosloužil, za Čumu život položil.

Musel tedy jít pěšky, ještěže si vzal ty staré, dřevěné běžky....po pěti dnech v komatu, zjistil že už není návratu. Jeho život skončil spěšně – narazil do staré uschlé třešně.

(1992)

Mirek Kovářík

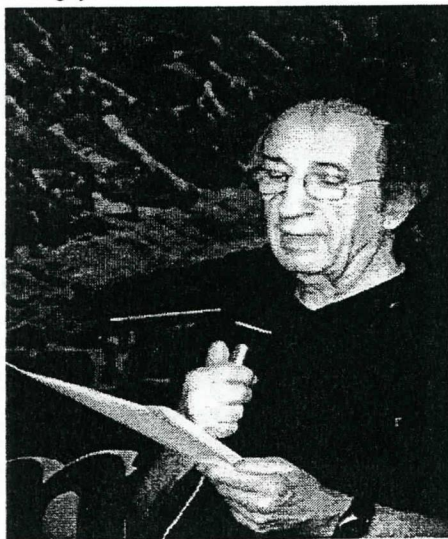
- poznal Václava Hraběte...

Včerejší recitál Mirka Kováříka věnovaný básníkovi Václavu Hraběti, přinesl večer poezie, která je spojena s výmluvností blues a životním pocitem generace unášené jazzovým sólem do světa emocí a exprese. Improvizovaný doprovod kytarového hudebního dua Jiří Pertl a Václav Prejzek umocnil působivost textů Václava Hraběte, jehož verše našly v Mirkovi Kováříkovi oddaného a zasvěceného recitátora, který se ztotožňuje s textem a nechává jej zaznít rytmicky a spontánně. Mirek Kovářík přibližuje básně Václava Hraběte již od šedesátých let a stále v nich nachází životní pocity a sdělení oslovující nové generace nejen v písních Vladimíra Mišíka a Etc. Na Václava Hraběte a na to, jak to všechno bylo a je, jsme se zeptali přímo Mirka Kováříka.

Zkuste prosím zavzpomínat na vaše působení v Docela malém divadle v šedesátých letech?

V Docela malém divadle v Litvínově jsme za šest let stihli kolem dvaceti inscenací poezie. Nejznámější byl pořad Stop time Václava Hraběte. Objevili jsme také několik do té doby opomíjených básníků jako např. Ivana Diviše, který byl sice vydán, ale nebyl recitován a my jsme se o to jako první pokusili. Navázali jsme na večery Jiřího Ortena, které od roku 1946 nikdo nedělal. Tak taková byla dramaturgie našeho divadla. V roce 1968 se nám podařilo získat text Jana Zahradníčka Znamení moci, jezdili k nám Karel Kryl, Jaroslava Hutka aj. Tím jsme také jako divadlo skončili, přišla normalizace a zákaz činnosti Docela malého divadla. Později se divadlo v Litvínově vzkřísilo a funguje dodnes.

Jak jste se dostal k textům Václava Hraběte?

Já jsem znal Václava Hraběte už za studií na univerzitě, sblížili jsme se však až v divadle Viola, které od roku 1963 provozovala v Praze skupina Jiřího Ostrmana. Tam Václav Hrabě dělal jeden čas osvětlovače a já jsem tam jezdil hostovat s Docela malým divadlem. Tam jsme se také setkali naposledy. Václav Hrabě tam tehdy dělal ještě s básnířkami Vladimírou Čerepkovou a Inkou Machulkovou noční jam session. Já jsem dostal opisy jeho pozůstalosti po smrti Václava Hraběte. Velmi dobře znám převážnou většinu lidí, kteří do života Václava Hraběte zasáhli.

Spolu s Vladimírem Mišíkem jste natočili desku zhudebněných textů Václava Hraběte *Pár tónů, které přebývají*. Jak vznikla tato spolupráce?

Vladimír Mišík věděl, že já recituji texty Václava Hraběte, a tak asi po dvouleté práci vznikla tato deska. Společné pořady jsme měli v divadle Reduta a dodnes spolu s Vladimírem Mišíkem jednou za čas vystupujeme. Nahrávka s Reduty dodnes čeká na vydání.

Patří Václav Hrabě k beatnické generaci?

Je to obdoba této literatury, nedá se však srovnat s americkou scénou. Václav Hrabě se stejně jako beatníci nechtěl usadit na jednom místě. Prodělal cestu z Aše autostopem do Černé nad Tisou a zpátky, což zachytil i ve své reportáži. Četl Ginsberga a byl jeden z prvních, který se s touto literaturou ztotožňoval.

Co byste řekl k vaší současné práci v rozhlase?

Do rozhlasu jsem se vrátil po roce 1989, nejprve jsem se podílel na založení radia Kolegium, z něj jsem odešel a v roce 1991 začal pracovat v Českém rozhlase. Tam dělám pořady Zelené peří, Politické nokturno a Dobrá jitra.

Máte raději práci v rozhlase nebo živá vystoupení?

Živá recitace je pro mě cennější a inspirativnější, v rozhlase je moje práce mnohem exaktnější. Recitály živě mají kouzlo improvizace a možnost komunikovat s publikem.

Jak přistupujete k recitaci básně?

Nepředstírám, že jsem autor básně, ale jestliže mě text zaujme, tak já a básník jednou jsou. Báseň ve mně něco objeví, místočko, které na ni čeká. Takže cítím, jako bych tu báseň sám psal, je to důležitá fikce, která vzniká na jevišti.

A. L.

LISTINA VÍTĚZŮ

36. ročníku MFP

„O štít města Valašského Meziříčí“

I. kategorie interpretační soutěže

1. Jan Faltýnek – ČR, Olomouc
2. Linda Petráková – SR, Senica
3. Martina Mathesová – ČR, Čáslav

II. kategorie interpretační soutěže

1. Dušan Utinek – ČR, Moravský Krumlov
2. Milada Záthurecká – SR, Martin
3. Veronika Tupá – ČR, Praha

Cena 17. listopadu

Radovan Plášek – ČR, Vsetín

Cena Jiřího Brolla

Linda Petráková – SR, Senica

Autorská soutěž – poezie

1. Milan Šťastný – ČR, Příbor
2. Petr Bukovjan – ČR, Rožnov p. R.
3. Zuzana Benková – SR, Piešťany

Petr Zatloukal – ČR, Albrechtický

čestná uznání: Paľo Urban – SR, Kysucké Nové Mesto
David Růžicka – ČR, Praha

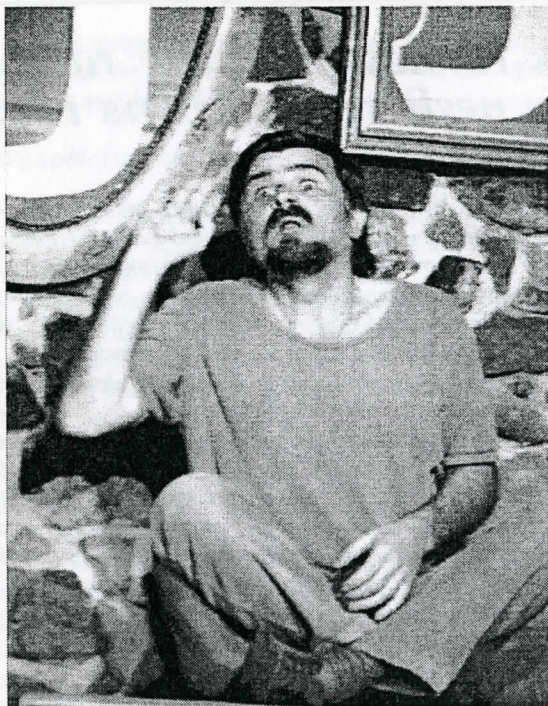
Autorská soutěž - próza

1. Blanka Kolková – ČR, Český Krumlov
2. Ján Gavura – SR, Prešov
3. místo nebylo uděleno

čestné uznání: Lenka Kleinová – Brno

zvláštní cena poroty: Tereza Jandová, Plzeň

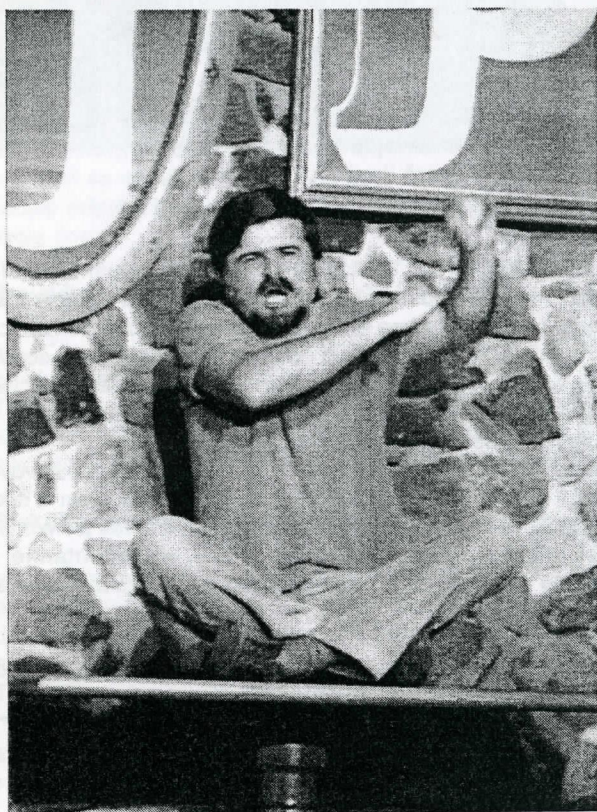
Dušan Utinek: Odchází jako vítěz

Je pro vás lepší vyhrát tuhle soutěž nebo milion na Nově?

“Já raději zůstanu pozitivním deviantem.”

Přijedeš příští rok?

“Přijedu, ale jenom se podívat, soutěžit už nebudu.”

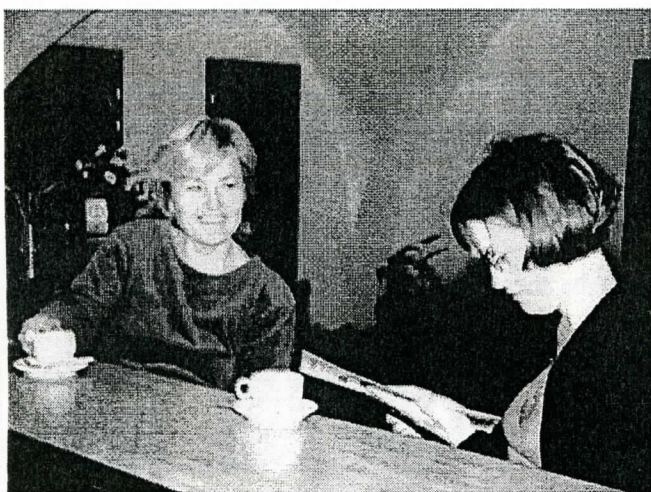

Jak ratolesti přiměly rodiče, aby nesli svou kůži na trh...

Nebývá časté, že v tak vyhraněné soutěži jako je Moravský festival poezie se utkají rodiče se svými potomky. Letos se tak ve Valašském Meziříčí stalo hned dvakrát. V autorské soutěži se vedle básní Vlastimila Lapáčka objevila i tvorba jeho dcery Terezy a na pódiu v M-klubu recitovala učitelka z Košic Katarína Péčiová a chvíli po ní i její dcera Martina. Asi to není s poezií tak špatné, když se láska k ní přenáší z rodičů na děti, řeknete si možná. Jenže tentokrát je to, samozřejmě ne doslova, jakoby naopak. V obou případech to byla mladší generace, která své rodiče přiměla, aby okusili soutěžní atmosféru a užili si trochu trémy před zraky poroty i publika. A hlavně aby poznali, že lidí, kteří mají rádi poezii, je stále hodně, v různém věku, že to není pouze nějaké studentské poblouznění, jak si mnozí a mnohdy myslí.

„Největší radost mám, když se dceři daří...“

Až z dalekých Košic dorazily do Valašského Meziříčí Katarína Péčiová se svou dcerou Martinou. Zatímco studentka práv Martina se na různých recitačních soutěžích objevuje již od svých pěti let. Její maminka si letos okusila atmosféru festivalových klání vlastně poprvé.

Kdy jste se poprvé ocitly na jednom pódiu?

Katarína Péčiová: "Začalo to letos při krajském kole Hviezdoslavova Kubína, obě jsme postoupily dál a jsem ráda, že jsme se dostaly až na Moravský festival poezie. Ale abych byla upřímná, k vystoupení mě doslova "dokopala" moje dcera. Ještě večer před soutěží jsem váhala. Není to jednoduché, měřit se s mladými lidmi, plných elánu a nápadů. Strach a obavy jsem měla, ale nelituji."

Martina Péčiová: Já jsem tady podruhé. Po Hviezdoslavově Kubíně jsem dostala nabídku k účasti, kterou jsem s díky přijala. Slovenské publikum není špatné, ale u vás jsem cítila větší odezvu. Především velmi mladí lidé spontánně a pozitivně reagovali na ty pasáže, které jsem chtěla adresovat právě jim.

"Když se připravujete na vystoupení, pomáháte si, hodnotíte se navzájem, radíte si, nebo si naopak překážíte?"

M. P. : "Každá z nás se připravuje sama a dokonce se stává, že mamka slyší můj text poprvé až na soutěži. Stejně bych si do toho nenechala mluvit. Jsem totiž tvrdohlavá."

K. P. : "Já si občas nechám poradit, ale před publikem stojím se svou trémou stejně sama. Ale že bychom si doma recitovaly u mytí nádobí, tak to ne."

Nějaký společný zájem tady ale určitě je...

M. P. : "Obě dvě zbožňujeme Pavola Orsága Hviezdoslava. Je to vyloženě srdeční záležitost. Nedá se to vyjádřit slovy, je to o pocitu, o souznění."

K. P. : "Nesmíte si ale myslet, že žijeme jenom poezií. Máme i jiné společné zájmy, třeba chodíme do lesa, sbíráme houby. Jsme normální rodina, jako každá jiná, já mám ráda svoji zahrádku a Maťa rozděluje svůj čas na školu, učení a záliby. Soutěží ve společenském tanci."

M. P. : "A taky chodím na rande se svým klukem."

Na soutěžích si ale konkurujete...

K. P. : "Vůbec ne. Navzájem si držíme palce a když je Martina na pódiu, tak s ní cítím a mám mnohem větší trému než ona. A když se jí vystoupení vydaří a je mezi prvními, tak mám obrovskou radost, a kdybych já skončila i mínus padesátá, tak na tom nezáleží, přesto budu šťastná."

V autorské soutěži se vedle textů Terezy Lapáčkové objevily i práce jejího otce Vlastimila. Zatímco studentka filozofické fakulty Tereza je na festivalu již podruhé, redaktor pražského vydavatelství Fortuna v soutěži debutoval. K Valašskému Meziříčí mají nyní blíž, protože před třemi lety se rozhodli opustit naše hlavní město a přestěhovali se do nedaleké vesnice Růžďka.

Trochu velký skok z velkoměsta do vesnice, kde žije necelá tisícovka obyvatel. Ti, kteří se chtějí prosadit, volí spíše opačný postup.

Vlastimil Lapáček: "Do svých třinácti let jsem vyrůstal na polosamotě, města jsem měl již plné zuby, takže když jsme zdělili domek v Růžďce, dlouho jsme se nerozmýšlel. Jenže zatím jsem na venkově jen napůl. Ve svém oboru bych tady těžko našel práci, proto dosud dělám v Praze a domů jezdím na víkendy."

Tereza Lapáčková: "Pro mne to byl šok. Do Růžďky jsme sice jezdili na prázdniny, ale mnoho lidí jsem tady neznala. Navíc jsem měla poněkud odlišné zájmy než mí noví spolužáci, takže se mi zvykalo těžko. Až jsem objevila na Vsetíně skupinku lidí, kteří se věnují literatuře, vydávají časopis Texty a vše se začalo měnit k lepšímu. Teď se naopak těším, když jedu ze školy domů."

Projevil se odchod z města i ve vaší tvorbě?

V. L. : "Ani ne. Spíše se v ní projevuje určitá osamělost, kterou prožívám při každotýdenním odloučení od rodiny."

T. L. : "Já píšu od svých třinácti let a v době, kdy jsme se přestěhovali, jsem začala psát mnohem intenzivněji. Básně z tohoto období jsou ale poněkud depresivní."

Diskutujete spolu o vlastních textech?

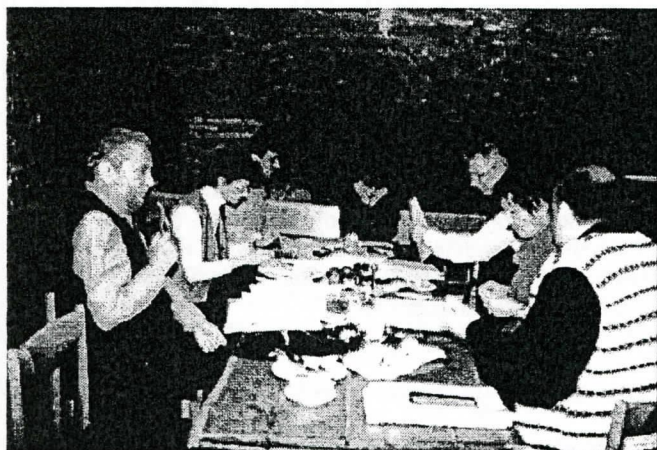
V. L. : "Tereza dlouho nevěděla, že se zabývám poezií. Až když byla větší a začala sedávat u počítače, objevila moje texty a docela jí to překvapilo. Nějaké velké rozbory vlastní tvorby ale neděláme."

T. L. : "Táta je až moc slušný a spíše mě chválí. O tom, co se mu nelíbí, mi neřekne. Občas bych to ale potřebovala."

vyzvídal Pavel Machů

Slovo paní předsedkyně

Ve stavu více než částečné vyčerpanosti odpovídám na otázku (protože položenou příjemným mladým mužem): "Co vy na letošní recitační soutěž?"

A já na to, že moc fajn. V I. kategorii se objevilo mnoho nových tváří (také je možné, že si od loňska moc nepamatuji a leckdo mi tím pádem připadá nový- výhoda jistého věku), nesporně talentovaných recitátorů. II. kategorie příjemně překvapila většinu porotců, zdá se, že by se finále v této kategorii mohlo stát "kláním osobností."

A v tom případě není tak úplně důležité pořadí 1.-7., ale z MFP se stává především setkání- s tou drobnou (byť pro někoho krutou) zajímavostí okamžitého veřejného hodnocení. Nepřevládne soutěživost, ale vzájemná empatie a sympatie- už jen to radostné zašumění za zády porotců, když se nad jejich hlavami objeví číslo 10!

Další radost- neobjevily se špatné nebo pokleslé texty.

A na závěr- dovolte subjektivní názor předsedkyně. Každý recitátor se ve svém výkonu pohybuje na ose od pólu akcentace sebevyjádření po opačný bod - "pokorná služba textu autora". Každý na této ose zaujímá své místo. Mě oslovuje víc ta "pokora služby" - ale to je velmi subjektivní názor a zaplať Pánbůh se mnou ne všichni v porotě souhlasí. Proto je z toho nakonec objektivní soud. Takže za sebe, na rozloučenou, citát patřící recitátorům i sklonku tisíciletí:

"Vaše velikost- nemyslet na sebe.

Vaše urozenost- obět.

Nastal čas, jakoby svět teprve vznikal.

Rozhodčí čas."

František Halas a Hana Kofránková

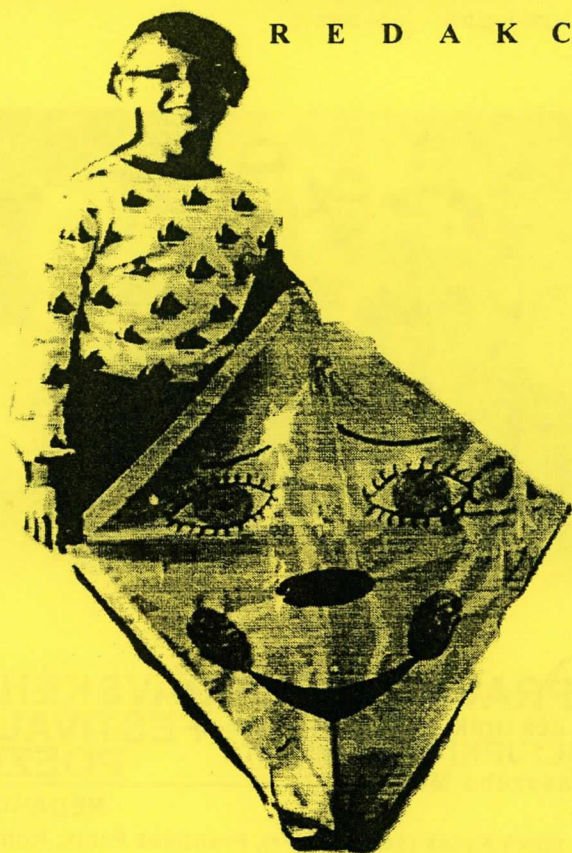

F O T O A L B U M

R E D A K C E

Z tiskového střediska:

Redakce radí, pátrá, informuje

Z důvodu agresivního intelektuálního a krasomluvného vlnění uvádíme pro vyrovnaní tlaku během návratu do všední reality něco kontroverzních slov: kulička, dudy, hrachová kaše, blána, koza, vrabec, Franta, noha, pekáč, plantážník, prkýnko, ochoz, jeskyň, štěrbina, půlky, bláto na hřišti, čára.

Omluva:

Vyjadřujeme hluboké politování nad tím, že jsme trestuhodně opomněli uvést v organizačním pavoukovi jednak nejkrásnějšího chasníka ve střední Evropě a na dálném Východě, černého tulipána, piráta sedmi moří, italského hřebce, kocourka mourka a lamače....všeho – Petra Zahradníčka a dále pak tu, co umí kout železo, dokud je žhavé, chodit se džbánem pro vodu, až se ucho utrhne, kopat jinému jámu, až se ucho utrhne, jelenovi pivo nelej, hledět cizímu koňovi na zuby, chodit s dřívím do lesa a do hospody lézt bez peněz – Janu Jaroňovou.

PS: Nejlepší buchy jsou hovězí.

Došlo poštou:

Všetkých milých přátel'ov na MFP, kteří si na nich spomenú v dobrom srdečne pozdravujú Dáša a Ivan Kováčovci z Bratislavy.

Vzkazy redakce:

- Opět velké dík, Leonide Pazmrsku
- Aji intelektuál sa môže zmršiť!
- Řekni mi co čteš a já ti řeknu, co čteš.
- Jezte jogurty – je to zdravé

ZPRAVODAJ MORAVSKÉHO FESTIVALU POEZIE
Pro účastníky festivalu vydává
KULTURNÍ ZAŘÍZENÍ MĚSTA
Valašského Meziříčí

REDAKCE:

Mirek Kyšák (šéfredaktor), František Fabík, Roman Vičík, Pavel Machů, Aleš Linduška, Vlasta Navrátil

Foto: Vlasta Navrátil a archiv KZ